

Αλκιβιάδης Β΄ ἢ περὶ προσευχῆς, μαιευτικός τοῦ Πλάτωνος

www.physics.ntua.gr/mourmouras/greats/platon/

{Σωκράτης} ὦ Αλκιβιάδη, ἄρα γε πρὸς τὸν θεὸν προσευζόμενος πορεύῃ;

{Αλκιβιάδης} Πάνυ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Φαίνη γέ τοι ἐσκυθρωπακέναι τε καὶ εἰς γῆν βλέπειν, ὡς τι συννοούμενος.

{Αλκιβιάδης} Καὶ τί ἂν τις συννοοῖτο, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Τὴν μεγίστην, ὦ Αλκιβιάδη, σύννοιαν, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖ. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἶει τοὺς θεοὺς, ἃ τυγχάνομεν εὐχόμενοι καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ἐνίστε τούτων τὰ μὲν διδόναι, τὰ δ' οὐ, καὶ ἔστιν οἷς μὲν αὐτῶν, ἔστι δ' οἷς οὐ;

{Αλκιβιάδης} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν δοκεῖ σοι πολλῆς προμηθείας γε προσδεῖσθαι, ὅπως μὴ λήσεται αὐτὸν εὐχόμενος μεγάλα κακά, δοκῶν δ' ἀγαθὰ, οἱ δὲ θεοὶ τύχωσιν ἐν ταύτῃ ὄντες τῇ ἕξει, ἐν ἧΐ διδόασιν αὐτοῖ ἃ τις εὐχόμενος τυγχάνει; ὥσπερ τὸν Οιδίπουν αὐτίκα φασὶν εὐξασθαι χαλκῶ διελέσθαι τὰ πατρῶα τοὺς ὑεῖς· ἐξὸν αὐτῷ τῶν παρόντων αὐτῷ κακῶν ἀποτροπὴν τινα εὐξασθαι, ἕτερα πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν κατηρᾶτο· τοιγαροῦν ταῦτά τε ἐξετελέσθη, καὶ ἐκ τούτων ἄλλα πολλὰ καὶ δεινὰ, ἃ τί δεῖ καθ' ἕκαστα λέγειν;

{Αλκιβιάδης} Ἀλλὰ σὺ μὲν, ὦ Σώκρατες, μαινόμενον ἄνθρωπον εἴρηκας· ἐπεὶ τίς ἂν σοι δοκεῖ τολμῆσαι ὑγιαίνων τοιαῦτ' εὐξασθαι;

{Σωκράτης} Τὸ μαινέσθαι ἄρα γε ὑπεναντίον σοι δοκεῖ τῷ φρονεῖν;

{Αλκιβιάδης} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἄφρονες δὲ καὶ φρόνιμοι δοκοῦσιν ἄνθρωποι εἶναι τινές σοι;

{Αλκιβιάδης} Εἶναι μέντοι.

{Σωκράτης} Φέρε δὴ, ἐπισκεψώμεθα τίνες ποτ' εἰσὶν οὗτοι. ὅτι μὲν γὰρ εἰσὶ τινες, ὠμολόγηται, ἄφρονές τε καὶ φρόνιμοι, καὶ μαινόμενοι ἕτεροι.

{Αλκιβιάδης} Ὁμολόγηται γάρ.

{Σωκράτης} Ἔτι δὲ ὑγιαίνοντές εἰσὶ τινες;

{Αλκιβιάδης} Εἰσὶν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ ἀσθενοῦντες ἕτεροι;

{Αλκιβιάδης} Πάνυ γε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οὐχ οἱ αὐτοί;

{Αλκιβιάδης} Οὐ γάρ.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν καὶ ἕτεροὶ τινές εἰσιν, οἱ μηδέτερα τούτων πεπόνθασιν;

{Αλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἄνθρωπον ὄντα ἢ νοσεῖν ἢ μὴ νοσεῖν.

{Αλκιβιάδης} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{Σωκράτης} Τί δέ; περὶ φρονήσεως καὶ ἀφροσύνης ἄρα γε τὴν αὐτὴν ἔχεις σὺ γνώμην;

{Αλκιβιάδης} Πῶς λέγεις;

{Σωκράτης} Εἰ δοκεῖ σοι οἷόν τε εἶναι ἢ φρόνιμον ἢ ἄφρονα, ἢ ἔστι τι διὰ μέσου τρίτον πάθος, ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον μήτε ἄφρονα;

{Αλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Ἀνάγκη ἄρ' ἐστὶ τὸ ἕτερον τούτων πεπονθέναι.

{Άλκιβιάδης} Ἔμοιγε δοκεῖ.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν μέμνησαι ὁμολογήσας ὑπεναντίον εἶναι μανίαν φρονήσει;

{Άλκιβιάδης} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ μηδὲν εἶναι διὰ μέσου τρίτον πάθος, ὃ ποιεῖ τὸν ἄνθρωπον μήτε φρόνιμον μήτε ἄφρονα εἶναι;

{Άλκιβιάδης} Ὁμολόγησα γάρ.

{Σωκράτης} Καὶ μὴν δύο γε ὑπεναντία ἐνὶ πράγματι πῶς ἂν εἴη;

{Άλκιβιάδης} Οὐδαμῶς.

{Σωκράτης} Ἀφροσύνη ἄρα καὶ μανία κινδυνεύει ταυτόν εἶναι.

{Άλκιβιάδης} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Πάντας οὖν ἂν φάντες, ὃ Ἄλκιβιάδη, τοὺς ἄφρονας μαινέσθαι ὀρθῶς ἂν φαίμεν· αὐτίκα τῶν σῶν ἡλικιωτῶν εἴ τινες τυγχάνουσιν ἄφρονες ὄντες, ὥσπερ εἰσὶ, καὶ τῶν ἐτι πρεσβυτέρων. ἐπεὶ φέρε πρὸς Διός, οὐκ οἶει τῶν ἐν τῇ πόλει ὀλίγους μὲν εἶναι τοὺς φρονίμους, ἄφρονας δὲ δὴ τοὺς πολλούς, οὓς δὴ σὺ μαινομένους καλεῖς;

{Άλκιβιάδης} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Οἶει ἂν οὖν χαίροντας ἡμᾶς εἶναι μετὰ τοσοῦτων μαινομένων πολιτευομένους, καὶ οὐκ ἂν παιομένους καὶ βαλλομένους, καὶ ἄπερ εἰώθασιν οἱ μαινόμενοι διαπράττεσθαι, πάλαι δὴ δίκην δεδωκέναι; ἀλλὰ ὄρα, ὃ μακάριε, μὴ οὐχ οὕτως ταῦτ' ἔχει.

{Άλκιβιάδης} Πῶς ἂν οὖν ποτ' ἔχοι, ὃ Σώκρατες; κινδυνεύει γὰρ οὐχ οὕτως ἔχειν ὥσπερ φήθην.

{Σωκράτης} Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ. ἀλλὰ τῆδέ πη ἀθρητέον.

{Άλκιβιάδης} Πῆ ποτε λέγεις;

{Σωκράτης} Ἐγὼ δὴ σοὶ γε ἐρῶ. ὑπολαμβάνομέν γέ τινας εἶναι νοσοῦντας· ἢ οὐ;

{Άλκιβιάδης} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀναγκαῖον εἶναι τὸν νοσοῦντα ποδαγρᾶν ἢ πυρέττειν ἢ ὀφθαλμιᾶν, ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι καὶ μηδὲν τούτων πεπονθῶς ἕτεραν νόσον νοσεῖν; πολλὰ γὰρ δήπου γέ εἰσι, καὶ οὐχ αὗται μόναι.

{Άλκιβιάδης} Ἔμοιγε δοκοῦσιν.

{Σωκράτης} Ὁφθαλμία σοι οὖν δοκεῖ πᾶσα νόσος εἶναι;

{Άλκιβιάδης} Ναί.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν καὶ πᾶσα νόσος ὀφθαλμία;

{Άλκιβιάδης} Οὐ δῆτα ἔμοιγε· ἀπορῶ μέντοι γε πῶς λέγω.

{Σωκράτης} Ἄλλ' ἐὰν ἔμοιγε προσέχης τὸν νοῦν, σύν τε δύο σκεπτομένῳ τυχὸν εὐρήσομεν.

{Άλκιβιάδης} Ἀλλὰ προσέχω, ὃ Σώκρατες, εἰς δύναμιν τὴν ἐμήν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ὠμολογήθη ἡμῖν ὀφθαλμία μὲν πᾶσα νόσος εἶναι, νόσος μέντοι οὐκ εἶναι πᾶσα ὀφθαλμία;

{Άλκιβιάδης} Ὁμολογήθη.

{Σωκράτης} Καὶ ὀρθῶς γέ μοι δοκεῖ ὁμολογηθῆναι. καὶ γὰρ οἱ πυρέττοντες πάντες νοσοῦσιν, οὐ μέντοι οἱ νοσοῦντες πάντες πυρέττουσιν οὐδὲ ποδαγρῶσιν οὐδέ γε ὀφθαλμιῶσιν, οἷμαι· ἀλλὰ νόσος μὲν πᾶν τὸ τοιοῦτόν ἐστι, διαφέρειν δὲ φασιν οὓς δὴ καλοῦμεν ἰατροὺς τὴν ἀπεργασίαν αὐτῶν. οὐ γὰρ πᾶσιν οὔτε ὁμοίαι οὔτε ὁμοίως διαπράττονται, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτῆς δύναμιν ἐκάστη· νόσοι μέντοι πᾶσαί εἰσιν. ὥσπερ δημιουργοὺς τινας ὑπολαμβάνομεν· ἢ οὐ;

{Άλκιβιάδης} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τοὺς σκυτοτόμους καὶ τέκτονας καὶ ἀνδριαντοποιοὺς καὶ ἑτέρους παμπληθεῖς, οὓς τί δεῖ καθ' ἕκαστα λέγειν; ἔχουσι δ' οὖν διειληφότες δημιουργίας μέρη, καὶ πάντες οὗτοί εἰσι δημιουργοί, οὐ μέντοι εἰσὶ τέκτονές γε οὐδὲ σκυτοτόμοι οὐδ' ἀνδριαντοποιοί, οἱ σύμπαντές εἰσι δημιουργοί.

{Άλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Οὕτως μὲν τοίνυν καὶ τὴν ἀφροσύνην διειληφότες εἰσὶ, καὶ τοὺς μὲν πλεῖστον αὐτῆς μέρος ἔχοντας μαινομένους καλοῦμεν, τοὺς δ' ὀλίγον ἔλαττον ἠλιθίους τε καὶ ἐμβροντήτους· οἱ δὲ ἐν εὐφημοτάτοις ὀνόμασι βουλόμενοι κατονομάζουσιν οἱ μὲν μεγαλοψύχους, οἱ δὲ εὐήθεις, ἕτεροι δὲ ἀκάκους καὶ ἀπείρους καὶ ἐνεοὺς· εὐρήσεις δὲ καὶ ἕτερα πολλὰ ἀναζητῶν ὀνόματα. πάντα δὲ ταῦτα ἀφροσύνη ἐστίν, διαφέρει δέ, ὥσπερ τέχνη τέχνης ἡμῖν κατεφαίνετο καὶ νόσος νόσου· ἢ πῶς σοι δοκεῖ;

{Άλκιβιάδης} Ἐμοὶ μὲν οὕτως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἀπ' ἐκείνου πάλιν ἐπανεέλθωμεν. ἦν γὰρ δήπου καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου, σκεπτόμενος εἶναι τοὺς ἀφρονάς τε καὶ φρονίμους, τίνες ποτ' εἰσίν. ὠμολόγητο γὰρ εἶναί τινας· ἦ γὰρ οὐ;

{Άλκιβιάδης} Ναί, ὠμολόγηται.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν τούτους φρονίμους ὑπολαμβάνεις, οἳ ἂν εἰδῶσιν ἅττα δεῖ πράττειν καὶ λέγειν;

{Άλκιβιάδης} Ἐγώ γε.

{Σωκράτης} Ἀφρονάς δὲ ποτέρους; ἄρα γε τοὺς μηδέτερα τούτων εἰδότας;

{Άλκιβιάδης} Τούτους.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οἳ γε μὴ εἰδότες μηδέτερα τούτων λήσουσιν αὐτοὺς καὶ λέγοντες καὶ πράττοντες ἅττα μὴ δεῖ;

{Άλκιβιάδης} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Τούτων μέντοι ἔλεγον, ὃ Ἄλκιβιάδη, καὶ τὸν Οἰδίπουν εἶναι τῶν ἀνθρώπων· εὐρήσεις δ' ἔτι καὶ τῶν νῦν πολλοὺς οὐκ ὀργῇ κεκρημένους, ὥσπερ ἐκεῖνον, οὐδ' οἰομένους κακὰ σφισιν εὐχέσθαι, ἀλλ' ἀγαθὰ. ἐκεῖνος μὲν ὥσπερ οὐδ' ἠῦχετο, οὐδ' ᾤετο· ἕτεροι δὲ τινές εἰσιν οἳ τάναντία τούτων πεπόνθασιν. ἐγὼ μὲν γὰρ οἴμαι σε πρῶτον, εἴ σοι ἐμφανῆς γενόμενος ὁ θεὸς πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος, ἐρωτήσειεν, πρὶν ὅτιοῦν εὐχασθαί σε, εἰ ἐξαρκέσει σοι τύραννον γενέσθαι τῆς Ἀθηναίων πόλεως· εἰ δὲ τοῦτο φαῦλον ἠγήσαιο καὶ μὴ μέγα τι, προσθείη καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων· εἰ δὲ σε ὀρώη ἔτι ἔλαττον δοκοῦντα ἔχειν, εἰ μὴ καὶ πάσης Εὐρώπης, ὑποσταίη σοι καὶ τοῦτο, καὶ τοῦτο μὴ μόνον ὑποσταίη, ἀλλ' αὐθημερόν σου βουλομένου ὡς πάντας αἰσθήσεσθαι ὅτι Ἄλκιβιάδης ὁ Κλεινίου τύραννός ἐστιν· αὐτὸν οἴμαι ἂν σε ἀπιέναι περιχαρῆ γενόμενον, ὡς τῶν μεγίστων ἀγαθῶν κεκυρηκότα.

{Άλκιβιάδης} Ἐγὼ μὲν οἴμαι, ὃ Σώκρατες, κἂν ἄλλον ὄντινοῦν, εἴπερ τοιαῦτα συμβαίη αὐτῷ.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μέντοι ἀντί γε τῆς σῆς ψυχῆς οὐδ' ἂν τὴν πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων χώραν τε καὶ τυραννίδα βουλευθείης σοι γενέσθαι.

{Άλκιβιάδης} Οὐκ οἴμαι ἔγωγε. πῶς γὰρ ἂν, μηθέν γέ τι μέλλων αὐτοῖς χρήσεσθαι;

{Σωκράτης} Τί δ' εἰ μέλλοις κακῶς τε καὶ βλαβερῶς χρῆσθαι; οὐδ' ἂν οὕτως;

{Άλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Ὅρα οὖν ὡς οὐκ ἀσφαλές οὔτε τὰ διδόμενα εἰκῆ δέχεσθαί τε οὔτε αὐτὸν εὐχέσθαι γενέσθαι, εἴ γέ τις βλάπτεσθαι μέλλοι διὰ ταῦτα ἢ τὸ παράπαν τοῦ βίου ἀπαλλαγῆναι. πολλοὺς δ' ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν, ὅσοι τυραννίδος ἐπιθυμήσαντες ἤδη καὶ σπουδάσαντες τοῦτ' αὐτοῖς παραγενέσθαι, ὡς ἀγαθόν τι πράξαντες, διὰ τὴν τυραννίδα ἐπιβουλευθέντες τὸν βίον ἀφηρέθησαν. οἴμαι δὲ σε οὐκ

ἀνήκοον εἶναι ἔνια γε χθιζὰ τε καὶ πρωΐζα γεγεννημένα, ὅτε Ἀρχέλαον τὸν Μακεδόνων τύραννον τὰ παιδικά, ἐρασθέντα τῆς τυραννίδος οὐθὲν ἤττον ἤπερ ἐκεῖνος τῶν παιδικῶν, ἀπέκτεινε τὸν ἐραστήν ὡς τύραννός τε καὶ εὐδαίμων ἀνὴρ ἐσόμενος· κατασχὼν δὲ τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας τὴν τυραννίδα πάλιν αὐτὸς ἐπιβουλευθεὶς ὑφ' ἐτέρων τινῶν ἐτελεύτησεν. ὀρθῶς δὴ καὶ τῶν ἡμετέρων πολιτῶν – ταῦτα γὰρ οὐκ ἄλλων ἀκηκόαμεν, ἀλλ' αὐτοὶ παρόντες οἶδαμεν – ὅσοι στρατηγίας ἐπιθυμήσαντες ἤδη καὶ τυχόντες αὐτῆς οἱ μὲν ἔτι καὶ νῦν φυγάδες τῆσδε τῆς πόλεως εἰσιν, οἱ δὲ τὸν βίον ἐτελεύτησαν· οἱ δὲ ἄριστα δοκοῦντες αὐτῶν πράττειν διὰ πολλῶν κινδύνων ἐλθόντες καὶ φόβων οὐ μόνον ἐν ταύτῃ τῇ στρατηγίᾳ, ἀλλ' ἐπεὶ εἰς τὴν ἑαυτῶν κατῆλθον, ὑπὸ τῶν συκοφαντῶν πολιορκούμενοι πολιορκίαν οὐδὲν ἐλάττω τῆς ὑπὸ τῶν πολεμίων διετέλεσαν, ὥστε ἐνίους αὐτῶν εὐχέσθαι ἀστρατηγῆτους εἶναι μᾶλλον ἢ ἐστρατηγηκένας. εἰ μὲν οὖν ἦσαν οἱ κίνδυνοί τε καὶ πόνοι φέροντες εἰς ὠφέλειαν, εἶχεν ἄν τινα λόγον· νῦν δὲ καὶ πολὺ τούναντίον. εὐρήσεις δὲ καὶ περὶ τέκνων τὸν αὐτὸν τρόπον, εὐξαμένους τινὰς ἤδη γενέσθαι καὶ γενομένων εἰς συμφοράς τε καὶ λύπας τὰς μεγίστας καταστάνας. οἱ μὲν γὰρ μοχθηρῶν διὰ τέλους ὄντων τῶν τέκνων ὄλον τὸν βίον λυπούμενοι διήγαγον· τοὺς δὲ χρηστῶν μὲν γενομένων, συμφοραῖς δὲ χρησαμένων ὥστε στερηθῆναι, καὶ τούτους οὐδὲν εἰς ἐλάττονας δυστυχίας καθεστηκότας ἤπερ ἐκείνους καὶ βουλομένους ἂν ἀγένητα μᾶλλον εἶναι ἢ γενέσθαι. ἀλλ' ὅμως τούτων τε καὶ ἐτέρων πολλῶν ὁμοιοτρόπων τούτοις οὕτω σφόδρα καταδήλων ὄντων, σπάνιον εὐρεῖν ὅστις ἂν ἢ διδομένων ἀπόσχοιτο ἢ μέλλων δι' εὐχῆς τεύξεσθαι παύσαιτο ἂν εὐχόμενος· οἱ δὲ πολλοὶ οὕτε ἂν τυραννίδος διδομένης ἀπόσχοιτο ἂν οὕτε στρατηγίας οὐδ' ἐτέρων πολλῶν, ἃ παρόντα βλάπτει μᾶλλον ἢ ὠφελεῖ, ἀλλὰ κἂν εὐξαιτο ἂν γενέσθαι, εἴ τω μὴ παρόντα τυγχάνει· ὀλίγον δὲ ἐπισχόντες ἐνίστε παλινωδοῦσιν, ἀνευχόμενοι ἄττ' ἂν τὸ πρῶτον εὐξωνται. ἐγὼ μὲν οὖν ἀπορῶ μὴ ὡς ἀληθῶς μάτην θεοὺς ἀνθρώποι αἰτιῶνται, ἐξ ἐκείνων φάμενοι κακά σφισιν εἶναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφῆσιν εἴτε ἀτασθαλίαισιν εἴτε ἀφροσύναις χρῆ εἰπεῖν, ὑπὲρ μόνον ἄλγε' ἔχουσι. κινδυνεύει γοῦν, ὃ Ἀλκιβιάδῃ, φρόνιμός τις εἶναι ἐκεῖνος ὁ ποιητής, ὃς δοκεῖ μοι φίλοις ἀνοήτοις τισὶ χρησάμενος, ὀρῶν αὐτοὺς καὶ πράττοντας καὶ εὐχομένους ἄπερ οὐ βέλτιον ἦν, ἐκείνοις δὲ ἐδόκει, κοινῇ ὑπὲρ πάντων αὐτῶν εὐχὴν ποιήσασθαι· λέγει δὲ πως ὡδί – Ζεῦ βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐσθλά, φησί, καὶ εὐχομένοις καὶ ἀνεύκτοις ἄμμι δίδου, τὰ δὲ δειλὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξιν κελεύει. ἐμοὶ μὲν οὖν καλῶς δοκεῖ καὶ ἀσφαλῶς λέγειν ὁ ποιητής· σὺ δ' εἴ τι ἐν νῶ ἔχεις πρὸς ταῦτα, μὴ σιώπα.

{Αλκιβιάδης} Χαλεπόν, ὃ Σώκρατες, ἐστὶν ἀντιλέγειν πρὸς τὰ καλῶς εἰρημένα· ἐκεῖνο δ' οὖν ἐννοῶ, ὅσων κακῶν αἰτία ἢ ἄγνοια τοῖς ἀνθρώποις, ὁπότε, ὡς ἔοικε, λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διὰ ταύτην καὶ πράττοντες καὶ τό γε ἔσχατον εὐχόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κάκιστα. ὅπερ οὖν οὐδεὶς ἂν οἰηθείη, ἀλλὰ τοῦτο γε πᾶς ἂν οἶοιτο ἱκανὸς εἶναι, αὐτὸς αὐτῷ τὰ βέλτιστα εὐξασθαι, ἀλλ' οὐ τὰ κάκιστα. τοῦτο μὲν γὰρ ὡς ἀληθῶς κατάρα τινὶ ἀλλ' οὐκ εὐχῇ ὅμοιον ἂν εἶη.

{Σωκράτης} Ἀλλ' ἴσως, ὃ βέλτιστε, φαίη ἂν τις ἀνὴρ, ὃς ἐμοῦ τε καὶ σοῦ σοφώτερος ὢν τυγχάνοι, οὐκ ὀρθῶς ἡμᾶς λέγειν, οὕτως εἰκῆ ψέγοντας ἄγνοιαν, εἴ γε μὴ προσθείημεν τὴν ἔστιν ὢν τε ἄγνοιαν καὶ ἔστιν οἷς καὶ ἔχουσί πως ἀγαθόν, ὥσπερ ἐκείνοις κακόν.

{Αλκιβιάδης} Πῶς λέγεις; ἔστι γὰρ ὅτιοῦν πρᾶγμα ὄτω δὴ ὀπωσοῦν ἔχοντι ἄμεινον ἀγνοεῖν ἢ γινώσκειν;

{Σωκράτης} Ἐμοιγε δοκεῖ· σοὶ δ' οὐ;

{Αλκιβιάδης} Οὐ μέντοι μὰ Δία.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνό σου καταγνώσομαι, ἐθέλειν ἂν σε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα διαπεπρᾶχθαι ἄπερ Ὀρέστην φασὶ καὶ τὸν Ἀλκμέωνα καὶ εἰ δὴ τινες ἄλλοι ἐκείνοις τυγχάνουσι ταῦτα διαπεπραγμένοι.

{Αλκιβιάδης} Εὐφήμει πρὸς Διός, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Οὗτοι τὸν λέγοντα, ὦ Αλκιβιάδη, ὡς οὐκ ἂν ἐθέλοις σοι ταῦτα πεπραῆχθαι, εὐφημεῖν δεῖ σε κελεύειν, ἀλλὰ μᾶλλον πολὺ, εἴ τις τὰ ἐναντία λέγοι, ἐπειδὴ οὕτω σοι δοκεῖ σφόδρα δεινὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὥστ' οὐδὲ ρητέον εἶναι οὕτως εἰκῆ. δοκεῖς δ' ἂν τὸν Ὀρέστην, εἰ ἐτύγχανε φρόνιμος ὢν καὶ εἰδὼς ὅτι βέλτιστον ἦν αὐτῷ πράττειν, τολμήσαι ἂν τι τούτων διαπράξασθαι;

{Αλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Οὐδέ γε ἄλλον οἶμαι οὐδένα.

{Αλκιβιάδης} Οὐ μέντοι.

{Σωκράτης} Κακὸν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἐστὶν ἡ τοῦ βελτίστου ἄγνοια καὶ τὸ ἀγνοεῖν τὸ βέλτιστον.

{Αλκιβιάδης} Ἔμοιγε δοκεῖ.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ ἐκείνω καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν;

{Αλκιβιάδης} Φημί.

{Σωκράτης} Ἔτι τοίνυν καὶ τότε ἐπισκεψώμεθα· εἴ σοι αὐτίκα μάλα παρεσταίη, οἰηθέντι βέλτιον εἶναι, Περικλέα τὸν σεαυτοῦ ἐπίτροπόν τε καὶ φίλον, ἐγχειρίδιον λαβόντα, ἐλθόντα ἐπὶ τὰς θύρας, εἰπεῖν εἰ ἔνδον ἐστί, βουλόμενον ἀποκτεῖναι αὐτὸν ἐκεῖνον, ἄλλον δὲ μηδένα· οἱ δὲ φαῖεν ἔνδον εἶναι – καὶ οὐ λέγω ἐθέλειν ἂν σε τούτων τι πράττειν· ἀλλ' εἰ, οἶμαι, δόξει σοι, ὅπερ οὐθὲν κωλύει δήπου τῷ γε ἀγνοοῦντι τὸ βέλτιστον παραστῆναί ποτε δόξαν, ὥστε οἰηθῆναι καὶ τὸ κάκιστόν ποτε βέλτιστον εἶναι· ἢ οὐκ ἂν δοκεῖ σοι;

{Αλκιβιάδης} Πάνυ μὲν οὖν.

{Σωκράτης} Εἰ οὖν παρελθὼν εἴσω καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐκεῖνον ἀγνοήσῃς τε καὶ οἰηθείης ἂν ἄλλον εἶναι τινα, ἄρ' ἔτι ἂν αὐτὸν τολμήσῃς ἀποκτεῖναι;

{Αλκιβιάδης} Οὐ μὰ τὸν Δία, οὐκ ἂν μοι δοκῶ.

{Σωκράτης} Οὐ γὰρ δήπου τὸν ἐντυχόντα, ἀλλ' αὐτὸν ἐκεῖνον ὃν ἠβούλου. ἢ γάρ;

{Αλκιβιάδης} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν καὶ εἰ πολλάκις ἐγχειροῖς, αἰεὶ δὲ ἀγνοοῖς τὸν Περικλέα, ὁπότε μέλλοις τοῦτο πράττειν, οὐποτε ἂν ἐπίθοιο αὐτῷ.

{Αλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Τί δέ; τὸν Ὀρέστην δοκεῖς ἂν ποτε τῇ μητρὶ ἐπιθέσθαι, εἴ γε ὡσαύτως ἠγνόησεν;

{Αλκιβιάδης} Οὐκ οἶμαι ἔγωγε.

{Σωκράτης} Οὐ γὰρ δήπου οὐδ' ἐκεῖνος τὴν προστυχοῦσαν γυναῖκα οὐδὲ τὴν ὄτουοῦν μητέρα διενοεῖτο ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ τὴν αὐτὸς αὐτοῦ.

{Αλκιβιάδης} Ἔστι ταῦτα.

{Σωκράτης} Ἀγνοεῖν ἄρα τά γε τοιαῦτα βέλτιον τοῖς οὕτω διακειμένοις καὶ τοιαύτας δόξας ἔχουσιν.

{Αλκιβιάδης} Φαίνεται.

{Σωκράτης} Ὅρῳ οὖν ὅτι ἢ ἔστιν ὢν τε ἄγνοια καὶ ἔστιν οἷς καὶ ἔχουσί πως ἀγαθόν, ἀλλ' οὐ κακόν, ὡσπερ ἄρτι σοι ἐδόκει;

{Αλκιβιάδης} Ἔοικεν.

{Σωκράτης} Ἔτι τοίνυν εἰ βούλει τὸ μετὰ τοῦτο ἐπισκοπεῖν, ἄτοπον ἂν ἴσως ἂν σοι δόξειεν εἶναι.

{Αλκιβιάδης} Τί μάλιστα, ὦ Σώκρατες;

{Σωκράτης} Ὅτι, ὡς ἔπος εἰπεῖν, κινδυνεύει τό γε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα, ἐάν τις ἄνευ τοῦ βελτίστου κεκτημένος ἦ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντα αὐτό. σκόπει δὲ ὧδε. ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ εἶναι, ὅταν τι μέλλωμεν ἤτοι πράττειν ἢ λέγειν, οἰηθῆναι δεῖν

πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναι ἢ τῷ ὄντι εἰδέναι τοῦθ' ὃ ἂν προχειροτέρως μέλλωμεν ἢ λέγειν ἢ πράττειν;
 {Αλκιβιάδης} Ἔμοιγε δοκεῖ.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οἱ ῥήτορες αὐτίκα ἤτοι εἰδότες συμβουλεύειν ἢ οἰηθέντες εἰδέναί
 συμβουλεύουσιν ἡμῖν ἐκάστοτε, οἱ μὲν περὶ πολέμου τε καὶ εἰρήνης, οἱ δὲ περὶ τειχῶν οἰκοδομίας ἢ
 καὶ λιμένων κατασκευῆς· ἐνὶ δὲ λόγῳ, ὅσα δὴ ποτε ἢ πόλις πράττει πρὸς ἄλλην πόλιν ἢ αὐτὴ καθ'
 αὐτήν, ἀπὸ τῆς τῶν ῥητόρων συμβουλῆς πάντα γίνεταί.

{Αλκιβιάδης} Ἀληθῆ λέγεις.

{Σωκράτης} Ὅρα τοίνυν καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις.

{Αλκιβιάδης} Ἄν δυνηθῶ.

{Σωκράτης} Καλεῖς γὰρ δήπου φρονίμους τε καὶ ἄφρονας;

{Αλκιβιάδης} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας, τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους;

{Αλκιβιάδης} Οὕτως.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν πρὸς τι ἀποβλέπων ἀμφοτέρους;

{Αλκιβιάδης} Ναί.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν τὸν τοιοῦτον συμβουλεύειν εἰδότα, χωρὶς τοῦ πότερον βέλτιον καὶ ὅτε
 βέλτιον, φρόνιμον καλεῖς;

{Αλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Οὐδέ γε οἶμαι ὅστις τὸ πολεμεῖν αὐτὸ οἶδε χωρὶς τοῦ ὅποτε βέλτιον καὶ τοσοῦτον
 χρόνον ὅσον βέλτιον. ἢ γάρ;

{Αλκιβιάδης} Ναί.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν οὐδὲ εἴ τις τινα ἀποκτείνουσαι οἶδεν οὐδὲ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι καὶ φυγάδα
 ποιεῖν τῆς πατρίδος, χωρὶς τοῦ ὅποτε βέλτιον καὶ ὄντινα βέλτιον;

{Αλκιβιάδης} Οὐ μέντοι.

{Σωκράτης} Ὅστις ἄρα τι τῶν τοιούτων οἶδεν, ἐὰν μὲν παρέπηται αὐτῷ ἢ τοῦ βελτίστου ἐπιστήμη –
 αὕτη δ' ἦν ἢ αὐτὴ δήπου ἤπερ καὶ ἢ τοῦ ὠφελίμου· ἢ γάρ; –

{Αλκιβιάδης} Ναί.

{Σωκράτης} Φρόνιμον δέ γε αὐτὸν φήσομεν καὶ ἀποχρῶντα σύμβουλον καὶ τῇ πόλει καὶ αὐτὸν
 αὐτῷ· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον τάναντία τούτων. ἢ πῶς δοκεῖ;

{Αλκιβιάδης} Ἔμοι μὲν οὕτως.

{Σωκράτης} Τί δ' εἴ τις ἵππεύειν ἢ τοξεύειν οἶδεν, ἢ αὖ πυκτεύειν ἢ παλαίειν ἢ τι τῆς ἄλλης ἀγωνίας
 ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ὅσα τέχνη οἶδαμεν, τί καλεῖς ὅς ἂν εἰδῆ τὸ κατὰ ταύτην τὴν τέχνην
 βέλτιον γινόμενον; ἄρ' οὐ τὸν κατὰ τὴν ἵππικὴν ἵππικόν;

{Αλκιβιάδης} Ἔγωγε.

{Σωκράτης} Τὸν δέ γε οἶμαι κατὰ τὴν πυκτικὴν πυκτικόν, τὸν δὲ κατ' αὐλητικὴν αὐλητικόν, καὶ
 τἄλλα δήπου ἀνὰ λόγον τούτοις· ἢ ἄλλως πως;

{Αλκιβιάδης} Οὐκ, ἀλλ' οὕτως.

{Σωκράτης} Δοκεῖ οὖν σοι ἀναγκαῖον εἶναι τὸν περὶ τούτων τι ἐπιστήμονα ὄντα ἄρα καὶ ἄνδρα
 φρόνιμον εἶναι, ἢ πολλοῦ φήσομεν ἐνδεῖν;

{Αλκιβιάδης} Πολλοῦ μέντοι νῆ Δία.

{Σωκράτης} Ποῖαν οὖν οἶει πολιτείαν εἶναι τοξοτῶν τε ἀγαθῶν καὶ αὐλητῶν, ἔτι δὲ καὶ ἀθλητῶν τε
 καὶ τῶν ἄλλων τεχνιτῶν, ἀναμειγμένων δ' ἐν τούτοις οὐς ἄρτι εἰρήκαμεν τῶν τε αὐτὸ τὸ πολεμεῖν
 εἰδόντων καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκτείνουσαι, πρὸς δὲ καὶ ἀνδρῶν ῥητορικῶν πολιτικῶν φύσημα φυσόντων,

ἀπάντων δὲ τούτων ὄντων ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστήμης καὶ τοῦ εἰδότος, ὅποτε βέλτιον ἐνὶ ἐκάστῳ τούτων χρῆσθαι καὶ πρὸς τίνα;

{Αλκιβιάδης} Φαύλην τινὰ ἔγωγε, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Φαίης γε ἂν οἶμαι ὁπόταν ὀρώης ἕνα ἕκαστον αὐτῶν φιλοτιμούμενόν τε καὶ νέμοντα τὸ πλεῖστον τῆς πολιτείας τούτῳ μέρος, ἴν' αὐτὸς αὐτοῦ τυγχάνει κράτιστος ὢν· λέγω δὲ τὸ κατ' αὐτὴν τὴν τέχνην βέλτιστον γιγνόμενον· τοῦ δὲ τῆ πόλει τε καὶ αὐτὸν αὐτῷ βελτίστου ὄντος τὰ πολλὰ διημαρτηκότα, ἅτε οἶμαι ἄνευ νοῦ δόξῃ πεπιστευκότα. οὕτως δὲ τούτων ἐχόντων, ἄρα οὐκ ἂν ὀρθῶς λέγοιμεν φάντες πολλῆς ταραχῆς τε καὶ ἀνομίας μεστήν εἶναι τὴν τοιαύτην πολιτείαν;

{Αλκιβιάδης} Ὅρθῶς μέντοι νῆ Δία.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐδόκει οἰηθῆναι δεῖν πρῶτον ἡμᾶς εἰδέναί ἢ τῷ ὄντι εἰδέναί τοῦτο ὃ ἂν προχείρως μέλλωμεν ἢ πράττειν ἢ λέγειν;

{Αλκιβιάδης} Ἐδόκει.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν κἂν μὲν πράττη ἅ τις οἶδεν ἢ δοκεῖ εἰδέναί, παρέπηται δὲ τὸ ὠφελίμως, καὶ λυσιτελοῦντως ἡμᾶς ἔξειν καὶ τῆ πόλει καὶ αὐτὸν αὐτῷ;

{Αλκιβιάδης} Πῶς γὰρ οὔ;

{Σωκράτης} Ἐὰν δέ γ' οἶμαι τάναντία τούτων, οὔτε τῆ πόλει οὔτ' αὐτὸν αὐτῷ;

{Αλκιβιάδης} Οὐ δῆτα.

{Σωκράτης} Τί δέ; καὶ νῦν ἔτι ὡσαύτως σοι δοκεῖ ἢ ἄλλως πως;

{Αλκιβιάδης} Οὐκ, ἀλλ' οὕτως.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν ἔφησθα καλεῖν τοὺς μὲν πολλοὺς ἄφρονας, τοὺς δ' ὀλίγους φρονίμους;

{Αλκιβιάδης} Ἐγώγε.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν φαμεν πάλιν τοὺς πολλοὺς διημαρτηκέναί τοῦ βελτίστου, ὡς τὰ πολλὰ γε οἶμαι ἄνευ νοῦ δόξῃ πεπιστευκότας.

{Αλκιβιάδης} Φαμὲν γάρ.

{Σωκράτης} Λυσιτελεῖ ἄρα τοῖς πολλοῖς μήτ' εἰδέναί μηδὲν μήτ' οἶεσθαι εἰδέναί, εἴπερ γε μᾶλλον προθυμήσονται πράττειν μὲν ταῦτα ἅττ' ἂν εἰδῶσιν ἢ οἰηθῶσιν εἰδέναί, πράττοντες δὲ βλάπτεσθαι τὰ πλείω μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι.

{Αλκιβιάδης} Ἀληθέστατα λέγεις.

{Σωκράτης} Ὅρθῶς οὖν, ὅτε γ' ἔφην κινδυνεύειν τό γε τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν κτῆμα, ἐὰν τις ἄνευ τῆς τοῦ βελτίστου ἐπιστήμης κεκτημένος ᾖ, ὀλιγάκις μὲν ὠφελεῖν, βλάπτειν δὲ τὰ πλείω τὸν ἔχοντα αὐτό, ἄρ' οὐχὶ τῷ ὄντι ὀρθῶς ἐφαινόμην λέγων;

{Αλκιβιάδης} Καὶ εἰ μὴ τότε, ἀλλὰ νῦν μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες.

{Σωκράτης} Δεῖ ἄρα καὶ πόλιν καὶ ψυχὴν τὴν μέλλουσαν ὀρθῶς βιώσεσθαι ταύτης τῆς ἐπιστήμης ἀντέχεσθαι, ἀτεχνῶς ὡσπερ ἀσθενοῦντα ἰατροῦ ἢ τινος κυβερνήτου τὸν ἀσφαλῶς μέλλοντα πλεῖν. ἄνευ γὰρ ταύτης, ὅσῳπερ ἂν λαμπρότερον ἐπουρίση τὸ τῆς τύχης ἢ περὶ χρημάτων κτῆσιν ἢ σώματος ῥώμην ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, τοσοῦτῳ μείζω ἀμαρτήματα ἀπ' αὐτῶν ἀναγκαῖον ἐστίν, ὡς ἔοικε, γίνεσθαι. ὁ δὲ δὴ τὴν καλουμένην πολυμαθίαν τε καὶ πολυτεχνίαν κεκτημένος, ὀρφανὸς δὲ ὢν ταύτης τῆς ἐπιστήμης, ἀγόμενος δὲ ὑπὸ μιᾶς ἐκάστης τῶν ἄλλων, ἄρ' οὐχὶ τῷ ὄντι δικαίως πολλῷ χειμῶνι χρήσεται, ἅτε οἶμαι ἄνευ κυβερνήτου διατελῶν ἐν πελάγει, χρόνον οὐ μακρὸν βίου θέων; ὥστε συμβαίνειν μοι δοκεῖ καὶ ἐνταῦθα τὸ τοῦ ποιητοῦ, ὃ λέγει κατηγορῶν πού τινος, ὡς ἄρα πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δέ, φησίν, ἠπίστατο πάντα.

{Αλκιβιάδης} Καὶ τί δὴ ποτε συμβαίνει τὸ τοῦ ποιητοῦ, ὦ Σώκρατες; ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδ' ὅτιοῦν δοκεῖ πρὸς λόγον εἰρηκέναί.

{Σωκράτης} Καὶ μάλα γε πρὸς λόγον· ἀλλ' αἰνίττεται, ὃ βέλτιστε, καὶ οὗτος καὶ ἄλλοι δὲ ποιηταὶ σχεδὸν τι πάντες. ἔστιν τε γὰρ φύσει ποιητικὴ ἢ σύμπασα αἰνιγματώδης καὶ οὐ τοῦ προστυχόντος ἀνδρὸς γνωρίσαι· ἔτι τε πρὸς τῷ φύσει τοιαύτη εἶναι, ὅταν λάβηται ἀνδρὸς φθονεροῦ τε καὶ μὴ βουλομένου ἡμῖν ἐνδείκνυσθαι ἀλλ' ἀποκρύπτεσθαι ὅτι μάλιστα τὴν αὐτοῦ σοφίαν, ὑπερφυῶς δὴ τὸ χρῆμα ὡς δύσγνωστον φαίνεται, ὅτι ποτὲ νοοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν. οὐ γὰρ δήπου Ὅμηρόν γε τὸν θειότατόν τε καὶ σοφώτατον ποιητὴν ἀγνοεῖν δοκεῖς ὡς οὐχ οἷόν τε ἦν ἐπίστασθαι κακῶς – ἐκεῖνος γὰρ ἔστιν ὁ λέγων τὸν Μαργίτην πολλὰ μὲν ἐπίστασθαι, κακῶς δέ, φησί, πάντα ἠπίστατο – ἀλλ' αἰνίττεται οἷμαι παράγων τὸ κακῶς μὲν ἀντὶ τοῦ κακοῦ, τὸ δὲ ἠπίστατο ἀντὶ τοῦ ἐπίστασθαι· γίγνεται οὖν συντεθὲν ἔξω μὲν τοῦ μέτρου, ἔστι δ' ὃ γε βούλεται, ὡς πολλὰ μὲν ἠπίστατο ἔργα, κακὸν δ' ἦν ἐπίστασθαι αὐτῷ πάντα ταῦτα. δῆλον οὖν ὅτι εἴπερ ἦν αὐτῷ κακὸν τὸ πολλὰ εἰδέναί, φαῦλός τις ὢν ἐτύγγανεν, εἴπερ γε πιστεύειν δεῖ τοῖς προειρημένους λόγοις.

{Αλκιβιάδης} Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὃ Σώκρατες· ἢ χαλεπῶς γ' ἂν ἄλλοις τισὶ πιστεύσαιμι λόγοις, εἴπερ μηδὲ τούτοις.

{Σωκράτης} Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ.

{Αλκιβιάδης} Πάλιν αὖ μοι δοκεῖ.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ φέρε πρὸς Διός – ὄρᾳς γὰρ δήπου τὴν ἀπορίαν ὅση τε καὶ οἶα, ταύτης δὲ καὶ σύ μοι δοκεῖς κεκοινωνηκέναι· μεταβαλλόμενός γέ τοι ἄνω καὶ κάτω οὐδ' ὅτιοῦν παύη, ἀλλ' ὅτι ἂν μάλιστα σοι δόξη, τοῦτο καὶ ἐκδεδυκέναι αὖ καὶ οὐκέτι ὡσαύτως δοκεῖν – εἰ οὖν σοί γ' ἔτι καὶ νῦν ἐμφανῆς γενόμενος ὁ θεὸς πρὸς ὃν τυγχάνεις πορευόμενος ἐρωτήσῃ, πρὶν ὅτιοῦν εὐξασθαί σε, εἰ ἐξαρκέσει σοι ἐκείνων τι γενέσθαι ὧν περ καὶ ἐν ἀρχῇ ἐλέγετο, εἴτε καὶ αὐτῷ σοι ἐπιτρέψειεν εὐξασθαι, τί ποτ' ἂν οἶει ἢ τῶν παρ' ἐκείνου διδομένων λαμβάνων ἢ αὐτὸς εὐξάμενος γενέσθαι τοῦ καιροῦ τυχεῖν;

{Αλκιβιάδης} Ἀλλὰ μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ μὲν οὐθὲν ἂν ἔχοιμί σοι εἰπεῖν, ὃ Σώκρατες, οὕτως· ἀλλὰ μάργον τί μοι δοκεῖ εἶναι, καὶ ὡς ἀληθῶς πολλῆς φυλακῆς, ὅπως μὴ λήσῃ τις αὐτὸν εὐχόμενος μὲν κακά, δοκῶν δὲ τάγαθά, ἔπειτ' ὀλίγον ἐπισχῶν, ὅπερ καὶ σὺ ἔλεγες, παλινωδῆ, ἀνευχόμενος ἅττ' ἂν τὸ πρῶτον εὐξῆται.

{Σωκράτης} Ἄρ' οὖν οὐχὶ εἰδῶς τι πλέον ἡμῶν ὁ ποιητής, οὗ καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου ἐπεμνήσθην, τὰ δειλὰ καὶ εὐχομένοις ἀπαλέξῃν ἐκέλευεν;

{Αλκιβιάδης} Ἐμοιγε δοκεῖ.

{Σωκράτης} Τοῦτον μὲν τοίνυν, ὃ Ἀλκιβιάδης, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὸν ποιητὴν ἐζηλωκότες, εἴτε καὶ αὐτοὶ οὕτως ἐπεσκεμμένοι, καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἐκάστοτε παραπλησίαν εὐχὴν εὐχονται, τὰ καλὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοὺς θεοὺς διδόναι κελεύοντες αὖ σφίσις αὐτοῖς· πλείω δ' οὐδεὶς ἂν ἐκείνων εὐξαμένων ἀκούσειεν. τοιγαροῦν εἰς τὸ παρῆκον τοῦ χρόνου οὐδένων ἦττον εὐτυχεῖς εἰσιν ἄνθρωποι· εἰ δ' ἄρα καὶ συμβέβηκεν αὐτοῖς ὥστε μὴ πάντα εὐτυχεῖν, ἀλλ' οὖν οὐ διὰ τὴν ἐκείνων εὐχὴν, ἐπὶ τοῖς θεοῖς δ' ἔστιν ὥστε οἷμαι καὶ διδόναι ἅττ' ἂν τις εὐχόμενος τυγχάνῃ καὶ τάναντία τούτων. βούλομαι δέ σοι καὶ ἕτερόν τι διηγῆσασθαι, ὃ ποτε ἤκουσα τῶν πρεσβυτέρων τινῶν, ὡς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις διαφορᾶς γενομένης συνέβαινε ἀεὶ τῇ πόλει ἡμῶν ὥστε καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποτε μάχη γένοιτο δυστυχεῖν καὶ μηδέποτε δύνασθαι κρατῆσαι· τοὺς οὖν Ἀθηναίους ἀγανακτοῦντας τῷ πράγματι καὶ ἀπορουμένους τίνοι χρηὴ μηχανῆ τῶν παρόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὐρεῖν, βουλευομένοις αὐτοῖς δοκεῖν κράτιστον εἶναι πέμψαντας πρὸς Ἄμμωνα ἐκεῖνον ἐπερωτᾶν· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις τάδε, καὶ ἀνθ' ὅτου ποτὲ Λακεδαιμονίοις οἱ θεοὶ μᾶλλον νίκην διδόασιν ἢ σφίσις αὐτοῖς, οἱ πλείστας, φάναι, μὲν θυσίας καὶ καλλίστας τῶν Ἑλλήνων ἄγομεν, ἀναθήμασί τε κεκοσμήκαμεν τὰ ἱερὰ αὐτῶν ὡς οὐδένας ἄλλοι, πομπάς τε πολυτελεστάτας καὶ

σεμνοτάτας ἐδωρούμεθα τοῖς θεοῖς ἂν' ἕκαστον ἔτος, καὶ ἐτελοῦμεν χρήματα ὅσα οὐδ' ἄλλοι σύμπαντες Ἑλληνες· Λακεδαιμονίοις δέ, φάναι, οὐδεπώποτ' ἐμέλησεν οὐδὲν τούτων, ἀλλ' οὕτως ὀλιγῶς διάκεινται πρὸς τοὺς θεοὺς, ὥστε καὶ ἀνάπηρα θύουσιν ἐκάστοτε καὶ τᾶλλα πάντα οὐκ ὀλίγῳ ἐνδεεστέρως τιμῶσιν ἢ περ ἡμεῖς, χρήματα οὐδὲν ἐλάττω κεκτημένοι τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἐπεὶ δὴ εἰρηκέναι ταῦτα καὶ ἐπερωτῆσαι τί χρὴ πράττοντας αὐτοὺς τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν εὐρεῖν, ἄλλο μὲν οὐθὲν ἀποκριθῆναι τὸν προφήτην – τὸν γὰρ θεὸν οὐκ ἔᾶν δῆλον ὅτι – καλέσαντα δὲ αὐτόν, Ἀθηναίους, φάναι, τάδε λέγει Ἄμμων· φησὶν ἂν βούλεσθαι αὐτῷ τὴν Λακεδαιμονίων εὐφημίαν εἶναι μᾶλλον ἢ τὰ σύμπαντα τῶν Ἑλλήνων ἱερά. τοσαῦτα εἰπεῖν, οὐκέτι περαιτέρω. τὴν γ' οὖν εὐφημίαν οὐκ ἄλλην τινά μοι δοκεῖ λέγειν ὁ θεὸς ἢ τὴν εὐχὴν αὐτῶν· ἔστι γὰρ τῷ ὄντι πολὺ διαφέρουσα τῶν ἄλλων. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι Ἑλληνες οἱ μὲν χρυσόκερος βοῦς παραστησάμενοι, ἕτεροι δ' ἀναθήμασι δωρούμενοι τοὺς θεοὺς, εὐχονται ἅττ' ἂν τύχη ταῦτα, ἄντε ἀγαθὰ ἄντε κακὰ· βλασφημούντων οὖν αὐτῶν ἀκούοντες οἱ θεοὶ οὐκ ἀποδέχονται τὰς πολυτελεῖς ταυτασί πομπάς τε καὶ θυσίας, ἀλλὰ δοκεῖ μοι πολλῆς φυλακῆς δεῖσθαι καὶ σκέψεως ὅτι ποτὲ ῥητέον ἐστὶ καὶ μὴ. Εὐρήσεις δὲ καὶ παρ' Ὀμήρῳ ἕτερα παραπλήσια τούτοις εἰρημένα. φησὶν γὰρ τοὺς Τρῶας ἔπαυλιν ποιουμένους ἔρδειν ἀθανάτοισι τεληέσσας ἑκατόμβας· τὴν δὲ κνῖσαν ἐκ τοῦ πεδίου τοὺς ἀνέμους φέρειν οὐρανὸν εἴσω ἠδεῖαν· τῆς δ' οὐ τι θεοὺς μάκαρας δατέεσθαι, οὐδ' ἐθέλειν· μάλα γὰρ σφιν ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ καὶ Πριάμος καὶ λαὸς ἐυμμελίῳ Πριάμοιο· ὥστε οὐδὲν αὐτοῖς ἦν προυργοῦ θύειν τε καὶ δῶρα τελεῖν μάτην, θεοῖς ἀπηχθημένους. οὐ γὰρ οἶμαι τοιοῦτόν ἐστι τὸ τῶν θεῶν ὥστε ὑπὸ δώρων παράγεσθαι οἷον κακὸν τοκιστήν· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς εὐήθη λόγον λέγομεν, ἀξιοῦντες Λακεδαιμονίων ταύτη περιεῖναι. καὶ γὰρ ἂν δεινὸν εἶη εἰ πρὸς τὰ δῶρα καὶ τὰς θυσίας ἀποβλέπουσιν ἡμῶν οἱ θεοὶ ἀλλὰ μὴ πρὸς τὴν ψυχὴν, ἂν τις ὄσιος καὶ δίκαιος ὢν τυγχάνῃ. πολλῷ γε μᾶλλον οἶμαι ἢ πρὸς τὰς πολυτελεῖς ταύτας πομπάς τε καὶ θυσίας, ἃς οὐδὲν κωλύει πολλὰ μὲν εἰς θεοὺς, πολλὰ δ' εἰς ἀνθρώπους ἡμαρτηκότας καὶ ἰδιώτην καὶ πόλιν ἔχειν ἂν' ἕκαστον ἔτος τελεῖν· οἱ δέ, ἅτε οὐ δωροδόκοι ὄντες, καταφρονοῦσιν ἀπάντων τούτων, ὡς φησὶν ὁ θεὸς καὶ θεῶν προφήτης. κινδυνεύει γοῦν καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι δικαιοσύνη τε καὶ φρόνησις διαφερόντως τετιμῆσθαι· φρόνιμοι δὲ καὶ δίκαιοι οὐκ ἄλλοι τινές εἰσιν ἢ τῶν εἰδότην ἃ δεῖ πράττειν καὶ λέγειν καὶ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους. βουλοίμην δ' ἂν καὶ σοῦ πυθέσθαι ὅτι ποτ' ἐν νῷ ἔχεις πρὸς ταῦτα.

{Αλκιβιάδης} Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἄλλη πη δοκεῖ ἢ ἢ περ σοὶ τε καὶ τῷ θεῷ· οὐδὲ γὰρ ἂν εἰκὸς εἶη ἀντίψηφον ἐμὲ τῷ θεῷ γενέσθαι.

{Σωκράτης} Οὐκοῦν μέμνησαι ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ φάσκων εἶναι, ὅπως μὴ λάθῃς σεαυτὸν εὐχόμενος κακὰ, δοκῶν δὲ ἀγαθὰ;

{Αλκιβιάδης} Ἐγωγε.

{Σωκράτης} Ὅρᾳς οὖν ὡς οὐκ ἀσφαλές σοὶ ἐστὶν ἐλθεῖν πρὸς τὸν θεὸν εὐχομένῳ, ἵνα μηδ' ἂν οὕτω τύχη, βλασφημοῦντός σου ἀκούων οὐθὲν ἀποδέξεται τῆς θυσίας ταύτης, τυχὸν δὲ καὶ ἕτερόν τι προσαπολαύσης. ἐμοὶ μὲν οὖν δοκεῖ βέλτιστον εἶναι ἡσυχίαν ἔχειν· τῇ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων εὐχῇ διὰ τὴν μεγαλοψυχίαν – τοῦτο γὰρ κάλλιστον τῶν ἐν ἀφροσύνη γε ὀνομάτων – οὐκ ἂν οἶμαί σε ἐθέλειν χρῆσθαι. ἀναγκαῖον οὖν ἐστὶ περιμένειν ἕως ἂν τις μάθῃ ὡς δεῖ πρὸς θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους διακεῖσθαι.

{Αλκιβιάδης} Πότε οὖν παρέσται ὁ χρόνος οὗτος, ὦ Σώκρατες, καὶ τίς ὁ παιδεύων; ἤδιστα γὰρ ἂν μοι δοκῶ ἰδεῖν τοῦτον τὸν ἀνθρώπον τίς ἐστίν.

{Σωκράτης} Οὗτος ᾧ μέλει περὶ σοῦ. ἀλλὰ δοκεῖ μοι, ὥσπερ τῷ Διομήδει φησὶν τὴν Ἀθηναῖν Ὅμηρος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀφελεῖν τὴν ἀχλύν, ὄφρ' εὖ γινώσκοι ἡμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα, οὕτω

καὶ σοὶ δεῖν ἀπὸ τῆς ψυχῆς πρῶτον τὴν ἀχλὺν ἀφελόντα, ἢ νῦν παροῦσα τυγχάνει, τὸ τηνικαῦτ' ἤδη προσφέρειν δι' ὧν μέλλεις γνῶσεσθαι ἡμὲν κακὸν ἢ δὲ καὶ ἐσθλόν. νῦν μὲν γὰρ οὐκ ἂν μοι δοκεῖς δυνηθῆναι.

{Ἀλκιβιάδης} Ἀφαιρείτω, εἴτε βούλεται τὴν ἀχλὺν εἴτε ἄλλο τι· ὡς ἐγὼ παρεσκευάσμαι μὴθὲν ἂν φυγεῖν τῶν ὑπ' ἐκείνου προσταττομένων, ὅστις ποτ' ἐστὶν ἄνθρωπος, εἴ γε μέλλοιμι βελτίων γενέσθαι.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ μὴν κάκεῖνος θαυμαστὴν ὄσσην περὶ σέ προθυμίαν ἔχει.

{Ἀλκιβιάδης} Εἰς τότε τοίνυν καὶ τὴν θυσίαν ἀναβάλλεσθαι κράτιστον εἶναί μοι δοκεῖ.

{Σωκράτης} Καὶ ὀρθῶς γέ σοι δοκεῖ· ἀσφαλέστερον γάρ ἐστὶν ἢ παρακινδυνεύειν τοσοῦτον κίνδυνον.

{Ἀλκιβιάδης} Ἀλλὰ πῶς, ὦ Σώκρατες; καὶ μὴν τουτονὶ τὸν στέφανον, ἐπειδὴ μοι δοκεῖς καλῶς συμβεβουλευκέναι, σοὶ περιθήσω· τοῖς θεοῖς δὲ καὶ στεφάνους καὶ τᾶλλα πάντα τὰ νομιζόμενα τότε δώσομεν, ὅταν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐλθοῦσαν ἴδω. ἤξει δ' οὐ διὰ μακροῦ τούτων θελόντων.

{Σωκράτης} Ἀλλὰ δέχομαι καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλο δὲ ἂν τι τῶν παρὰ σοῦ δοθέντων ἠδέως ἴδοιμι δεξάμενον ἐμαυτόν. ὥσπερ δὲ καὶ ὁ Κρέων Εὐριπίδῃ πεποίηται τὸν Τειρεσίαν ἰδὼν ἔχοντα τὰ στέφη καὶ ἀκούσας ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀπαρχὰς αὐτὸν εἰληφέναι διὰ τὴν τέχνην, οἰωνὸν ἐθέμην, φησί, καλλίνικα σὰ στέφη· ἐν γὰρ κλύδωνι κείμεθ', ὥσπερ οἴσθα σύ· οὕτω δὲ κάγώ παρὰ σοῦ τὴν δόξαν ταύτην οἰωνὸν τίθεμαι. δοκῶ δὲ μοι οὐκ ἐν ἐλάττονι κλύδωνι τοῦ Κρέοντος εἶναι, καὶ βουλοίμην ἂν καλλίνικος γενέσθαι τῶν σῶν ἐραστῶν.